

Діяльність Міністерства

*Україна продовжує
стратегічний курс
на зближення з Європою*

Шорічно у третю суботу травня, починаючи з 2003 року, в Україні відзначається День Європи. Понад десять років пройшло з того часу, коли наша держава визначилася із своїм стратегічним курсом на зближення з країнами Європейського Союзу та подальшим вступом до ЄС.

21 березня 2014 року в Брюсселі відбулося підписання політичного розділу Угоди про асоціацію ЄС-Україна між Україною та ЄС. Здійснили це глави держав і урядів 28 країн Європейського Союзу й керівники ЄС.

Сьогодні на часі озвучені потреби України у міжнародній технічній допомозі, йдеться про напрями майбутньої співпраці, спільні плани з країнами ЄС щодо реалізації відповідних проєктів.

Серед основних напрямів роботи Міністерства юстиції України, визначені першочергові: реформування судової системи, кримінальної юстиції, антикорупційної системи,

кримінально-виконавчого законодавства, надання безоплатної правової допомоги.

Зокрема, Кабінет Міністрів України одногосно підтримав рішення про невідкладну ратифікацію Римського статуту щодо Міжнародного кримінального суду.

Міністр юстиції України Павло Петренко під час однієї із зустрічей нагадав, що Римський статут був підписаний українською стороною ще в 2000 році, однак до цього часу його так і не було введено в дію на території України.

За його словами, ратифікація Римського статуту дасть змогу Міжнародному кримінальному суду працювати в Україні з правом розгляду цілої низки видів справ. Зокрема, йдеться про злочини проти людяності.

«Україна вже звернулася до Гаазького трибуналу щодо справ про злочини проти людяності, які були вчинені вищими посадовими особами держави під час подій на Майдані. Але так само трибунал розглядає військо-

ві злочини, що включають у себе захоплення заручників, військової техніки, незаконне утримання військовослужбовців, злочини геноциду, злочини проти людства, злочини агресії тощо. Тобто фактично ті злочинні дії, які нині мають місце у Криму та на сході України», – наголосив Міністр.

Павло Петренко також підкреслив, що стосовно тих злочинів, які підпадають під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду, не існує жодного строку давності.

«Процедура розгляду справ у цьому суді дасть можливість поставити питання щодо притягнення до відповідальності тих посадових осіб Російської Федерації, які давали вказівки військовим вчиняти злочини на території України», – резюмував Міністр.

Законодавчі зміни, які ініціює Міністерство юстиції, передусім спрямовані на максимальний захист прав та свобод громадян, які проживають в Україні. Тому новий Уряд України одноголосно прийняв рішення про створення при Міністерстві юстиції України Спеціальної комісії, яка проводитиме моніторинг умов перебування ув'язнених у СІЗО та установах виконання покарань і дотримання у цих закладах прав людини. Про це під час однієї із прес-конференцій заявив Міністр юстиції України Павло Петренко.

За його словами, Спеціальна комісія матиме право доступу до затриманих та ув'язнених у будь-яких тюрмах та слідчих ізоляторах України. У цей орган увійдуть народні депутати, представники правозахисних організацій, співробітники Міністерства юстиції та Пенітенціарної служби України.

«Фактично, ми вперше даємо можливість правозахисним організаціям отримати безпосередній контакт із затриманими для того, щоб фіксувати факти нелюдського поводження з боку відповідних адміністрацій в'язниць. Тому створення Спеціальної комісії – це перший крок з реформування пенітенціарної системи», – зауважив Павло Петренко.

Уряд прийняв також рішення про оприлюднення Звіту Європейської комісії з протидії катувань щодо ситуації в українських закладах позбавлення волі за 2013 рік. Його надала 31 березня у Страсбурзі Європейська комісія з протидії катувань.

«Уперше за історію української незалежності Уряд прийняв рішення щодо оприлюднення цього документа», – наголосив Павло Петренко.

За словами Міністра, для вивчення ситуації європейські колеги побували у чотирьох СІЗО – у Києві, Дніпропетровську, Одесі та Сімферополі, а також виправних колоніях у Кривому Розі та Стрижавці (Вінницька область).

Міністерство юстиції, ознайомившись із звітом Європейської комісії, відсторонило керівників відповідних закладів від виконання своїх обов'язків, а також передало всі факти порушень, викладених у звіті, правоохоронцям.

Цьому передувала також зустріч у Міністерстві юстиції України заступника Міністра юстиції Руслана Рябошапки з Головою Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні паном Арменом Арутюняном. Мета зустрічі – обговорення питань, пов'язаних з діяльністю Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні, зокрема, щодо ситуації в Криму, а також зникнення людей під час протистояння на Майдані, та ряду питань, пов'язаних із розробкою та ухваленням законопроектів щодо захисту прав людини.

«15 квітня ми підготували першу доповідь щодо вивчення прав людини в Криму, тепер на середину травня готуємо другу доповідь – загальну – щодо ситуації в Україні, в якій хочемо представити всебічний та об'єктивний аналіз. Нам важливо отримувати інформацію від вас в режимі онлайн», – наголосив під час зустрічі Армен Арутюнян, Голова Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні.

«Те, що відбувається в Криму (я маю на увазі так зване «примушування» до на-

буття російського громадянства) – можна трактувати як етнічні чистки, але вже із застосуванням юридичних механізмів: це і обмеження перебування на тій території, де громадяни проживають, і порушення права на працю, на соціальний захист, на задоволення культурних, мовних і релігійних потреб. У переважній більшості випадків звернення за набуттям громадянства держави-окупанта є вимушеним, оскільки громадяни України стоять перед вибором: або залишити свої домівки, або забезпечити себе від порушення основних прав (політичних, громадянських, майнових, соціальних тощо) і тимчасово погодитись на отримання громадянства РФ», – констатував Руслан Рябошапка.

Заступник Міністра юстиції наголосив, що ті законодавчі зміни, які ініціює Міністерство юстиції, спрямовані на максимальний захист прав та свобод громадян, але допомога міжнародної спільноти у цьому процесі вкрай потрібна, адже спостерігається цинічне та грубе порушення цих прав і свобод з боку Російської Федерації.

За його словами, таким чином окупанти «зачищають» територію АР Крим від громадян, які споконвіку жили на цій землі, але не є лояльними до окупаційної влади. «Це є грубим порушенням основних принципів міжнародного права», – сказав Руслан Рябошапка.

Руслан Рябошапка детально поінформував Голову Моніторингової місії ООН з прав людини з напрямками, за якими працює Міністерство в процесі реформування української системи юстиції.

«Важливо усвідомити, яку величезну проблему складає корупція. Опитування, які проводяться в різних регіонах, показують різні точки зору населення України на ті чи інші проблеми, але є дещо, в чому вони однакові: це боротьба з корупцією як пріоритет номер один в роботі українського уряду», – наголосив також Марк Фейрстін, заступник Адміністратора Агентства США з міжнародного розвитку.

Серед антикорупційних заходів, зокрема, ініційований нашим Урядом законопроект № 4556, основні нововведення якого – встановлення покарання у вигляді позбавлення волі за всі корупційні злочини, розробка у приватних компаніях заходів із запобігання корупції (неналежне виконання цих заходів, що призведе до вчинення корупційного злочину, тягнутиме відповідальність юридичної особи), підвищення гарантій захисту викривачів корупційних правопорушень, створення ліній для повідомлень про такі факти, надання можливості повідомляти про корупцію анонімно.

Також сьогодні вже можна говорити про напрацьовану спільно з громадськістю Концепцію реформування системи запобігання корупції в Україні. На її виконання буде розроблено законопроект, що визначить всі складові превентивної антикорупційної системи. Важливим її компонентом стануть механізми усунення посадовця від прийняття рішень за наявності у нього особистої зацікавленості.

Планується запровадити електронну систему декларування публічними службовцями свого майнового стану. При цьому кожен громадянин зможе ознайомитися з деклараціями чиновників через відкритий електронний реєстр.

Серед антикорупційних ініціатив Міністерства юстиції також розробка відомчих антикорупційних програм в державних органах.

До розпочатої Міністерством юстиції боротьби з корупцією можна віднести вже розпочату з 1 травня 2014 року роботу із запровадження системи електронних торгів з продажу конфіскованого майна. Це дасть можливість кожному бажаючому в абсолютно прозорий спосіб і без посередників придбати відповідне майно через спеціальний веб-портал.

*Підготувала
Віра Фазлеєва*